ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΘΑΚΗ ΤΟΥ ΚΑΒΑΦΗ ΣΤΗΝ «ΙΘΑΚΗ» ΤΟΥ ΤΣΙΠΡΑ

Θεόδωρος Μεγαλοοικονόμου

Πολλή κουβέντα γύρω από την **«Ιθάκη»** του **Αλέξη Τσίπρα.** Και πολύ βιαστική η «πλοήγηση» του συγγραφέα παρόλο που στην καθαυτό **Ιθάκη** του Καβάφη, απ' όπου άντλησε τον τίτλο ο Τσίπρας (τονίζουμε, *τον τίτλο* και ουδόλως *το περιεχόμενο*), ο ποιητής τονίζει:

Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου,
Καλλίτερα χρόνια να διαρκέσει
και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Όσα κι αν αναφέρονται για τους χειρισμούς που έγιναν αναφορικά με την επιβολή και αποδοχή το τρίτου μνημονίου, τι είπε ένας και τι ο άλλος, πού συμφωνούσαν και πού «διαφωνούσαν», ένα πράγμα δεν ακουμπάνε, που είναι και το εν προκειμένω επίδικο: Ότι το τρίτο και πιο επαχθές μνημόνιο έγινε αποδεκτό επί Σύριζα, Τσίπρα και όλου του επιτελείου που τώρα είναι διασκορπισμένο στα διάφορα κομμάτια στα οποία κατέληξε η κυβερνώσα **ΠΦΑ** (*«πρώτη φορά αριστερά»*). Ήταν μια ολιγόμηνη περίοδος που σε πλατιά λαϊκά στρώματα αναβίωσε μια κάποια ελπίδα και που, πχ, στο χώρο κάποιων επαγγελματιών ψυχικής υγείας ένα γνωστό αντικαταθλιπτικό με την εμπορική ονομασία *cipralex*,μεταφραζόταν ειρωνικά ως *Τσιπραλέξ.*

Αυτό που δεν αμφισβητείται από καμιά πλευρά, είναι ότι χωρίς τις ψευδείς προσδοκίες που έσπειρε τότε ο Σύριζα, χωρίς την ελπίδα για το «επιτέλους κάτι διαφορετικό» και τον κοινωνικό έλεγχο στον οποίο συνετέλεσαν όλα αυτά, **το τρίτο μνημόνιο όλη η ΕΕ φοβόταν** ότι θα ξεσήκωνε μια **ανεξέλεγκτη εξέγερση.** Αν, όπως είχε τότε διαμορφωθεί η κατάσταση, κυβέρνηση ήταν η Νέα Δημοκρατία. Όλοι οι χειρισμοί που έγιναν, με το **δημοψήφισμα** και το **Όχι/Ναι** κ.α, δεν είχαν να κάνουν παρά με τη **διαχείριση του κοινωνικού θυμού** από μια «αριστερή» στα λόγια κυβέρνηση που ποικιλοτρόπως έλεγε ότι «διαφωνούμε αλλά δυστυχώς δεν γίνεται αλλιώς». Στον πηγαιμό για την πραγματική Ιθάκη θα βρεις σίγουρα το πόσο ο Τσίπρας ήταν το «αγαπημένο παιδί» της Μέρκελ και οπωσδήποτε το πώς αυτή η «αριστερά» (όπως όλη η κοινοβουλευτική «αριστερά») δεν είναι παρά το αριστερό δεκανίκι του καπιταλιστικού συστήματος, της κυρίαρχης τάξης πραγμάτων. Και, φυσικά, να μη ξεχνάμε ότι δεν υπήρξε ποτέ έξοδος από τα μνημόνια, αλλά ότι το τέλος του τρίτου μνημονίου σήμαινε την **εγκαθίδρυση μιας διαρκούς επιτήρησης** της επιβαλλόμενης από τις Βρυξέλες **διαρκούς δημοσιονομικής προσαρμογής.** Δηλαδή, **μνημόνιο για πάντα.** Όλα αυτά που ζούμε σήμερα.

Στην **Ιθάκη** του, ο Καβάφης λέει:

Η Ιθάκη σ’ έδωσε τ’ ωραίο ταξίδι
Χωρίς αυτήν δεν θάβγαινες στο δρόμο.
Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.

Σαν να πρόβλεπε ότι κάποιοι στο μέλλον μπορεί να έψαχναν μια Ιθάκη με **ανταλλακτική αξία,** που θα ανέτρεπε τους τρέχοντες συσχετισμούς και θα δημιουργούσε μια νέα εκλογική δύναμη και πολιτική καριέρα.

Και κάπου αλλού **(«Η Σατραπεία»)** ο Καβάφης λέει:

...Και τι φρικτή η μέρα που ενδίδεις
(η μέρα που αφέθηκες κ’ ενδίδεις)
Και φεύγεις οδοιπόρος για τα Σούσα,
Και πηγαίνεις στον μονάρχην Αρταξέρξη
που ευνοϊκά σε βάζει στην αυλή του,
που σε προσφέρει σατραπείες και τέτοια.

Και σύ τα δέχεσαι με απελπισία
Αυτά τα πράγματα που δεν τα θέλεις.
Άλλα ζητεί η ψυχή σου, γι' άλλα κλαίει
τον έπαινο του Δήμου και των Σοφιστών,
τα δύσκολα και τ΄ ανεκτίμητα Εύγε
την Αγορά, το Θέατρο, και τους Στεφάνους.

Αυτά πού θα σ' τα δώσει ο Αρταξέρξης,
Αυτά πού θα τα βρεις στη σατραπεία
Και τι ζωή χωρίς αυτά θα κάμεις.

Και ως επίλογος, πάντα από τον Καβάφη, **«Η Πόλις»:**

...Καινούργιους τόπους δεν θα βρεις, δεν θάβρεις άλλες θάλασσες,
Η πόλις θα σε ακολουθεί. Στους δρόμους θα γυρνάς
τους ίδιους. Και στες γειτονιές τες ίδιες θα γερνάς
και μες στα ίδια σπίτι αυτά θ΄ ασπρίζεις.

Πάντα στην πόλι αυτή θα φθάνεις. Για τα αλλού-μην ελπίζεις-
Δεν έχει πλοίο για σε, δεν έχει οδό.
Έτσι που τη ζωή σου ρήμαξες εδώ
Στην κώχη τούτη τη μικρή, σ΄ όλην την γη την χάλασες.

28/11/25
Θ. Μεγαλοοικονόμου